

Triển vọng thực hiện khuôn khổ kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (IPEF): Cơ hội và thách thức cho Việt Nam

TS. LẠI LÂM ANH¹ - ThS. PHẠM VĂN TUẤN²

¹. Viện Kinh tế và Chính trị thế giới

². Khoa Kinh tế, Trường Đại học Mở Hà Nội

Tóm tắt: Khuôn khổ Hợp tác kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (IPEF) là một sáng kiến mới nhất của Mỹ nhằm đẩy mạnh hợp tác kinh tế ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Đây được coi là chiến lược xoay trục của Mỹ phiên bản 2.0 sau khi TPP bất thành. Bài viết này nhằm làm rõ mục tiêu và những nội dung cơ bản mà IPEF sẽ được triển khai hiện thực hoá trong tương lai cũng như triển vọng thực hiện IPEF. Bài viết cũng chỉ ra một số cơ hội và thách thức khi Việt Nam tham gia vào IPEF và một vài hàm ý chính sách cho Việt Nam.

Từ khóa: Hợp tác kinh tế, Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, IPEF.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày càng sâu rộng, khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (IPEF) đang nổi lên như một trung tâm quan trọng của nền kinh tế thế giới. Khuôn khổ kinh tế này không chỉ tạo ra cơ hội hợp tác mạnh mẽ giữa các quốc gia trong khu vực mà còn mang lại nhiều triển vọng cho các nước thành viên trong việc đẩy mạnh phát triển kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh và thúc đẩy thương mại. Đối với Việt Nam, sự tham gia vào IPEF không chỉ mở ra cánh cửa để gia tăng xuất khẩu, thu hút đầu tư và thúc đẩy cải cách kinh tế mà còn đặt ra những thách thức không nhỏ, từ việc cải thiện cơ sở hạ tầng, chất lượng nguồn nhân lực cho đến việc điều chỉnh chính sách đối ngoại và kinh tế. Do đó, việc phân tích cơ hội và thách thức từ khuôn khổ này không chỉ là vấn đề thời sự mà còn là điều kiện cần thiết để Việt Nam khai thác tối đa lợi ích và giảm thiểu rủi ro trong bối cảnh mới.

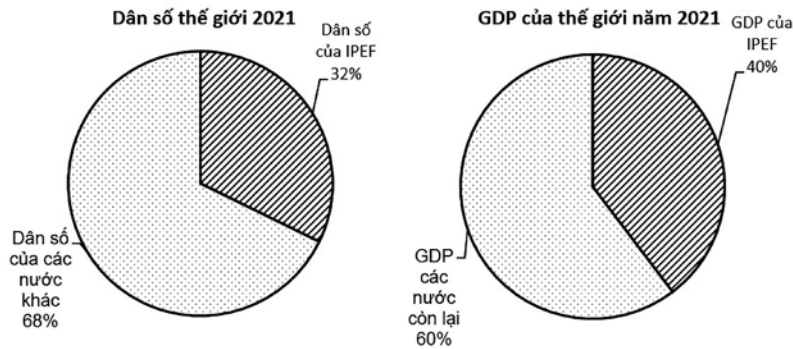
2. TỔNG QUAN VỀ IPEF

Ngày 23/5/2022, tại Tokyo, Nhật Bản, Tổng thống Mỹ Joe Biden đã công bố Khuôn khổ kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương - IPEF (Indo-Pacific Economic Framework) cùng với 12 đối tác ban đầu là Australia, Brunei, Ấn Độ, Indonesia, Nhật Bản, Hàn Quốc, Malaysia, New Zealand, Philippines, Singapore, Thái Lan và Việt Nam. Các nước thành viên của IPEF là những quốc gia nằm

ở khu vực Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương đại diện cho 32% dân số và 40% GDP toàn thế giới (World Bank, 2023a và World Bank, 2023b).

Theo thông tin từ Nhà Trắng Mỹ thì IPEF được lập ra nhằm mục tiêu đổi mới công nghệ và nền kinh tế toàn cầu trong những thập niên tới. IPEF sẽ tạo ra một nền kinh tế mạnh mẽ hơn, công bằng hơn cho các gia đình, người lao động và các doanh nghiệp ở Mỹ và khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Mỹ với vai trò là một cường quốc kinh tế trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, việc mở rộng vai trò lãnh đạo của Mỹ trong khu vực sẽ đem lại nhiều lợi ích cho không chỉ người lao động và doanh nghiệp Mỹ mà còn đem lại lợi ích cho cả khu vực. IPEF sẽ làm cho các chuỗi cung ứng trở nên linh hoạt hơn trong dài hạn và làm giảm chi phí, từ đó giải quyết những vấn đề lạm phát.

Trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, đầu tư trực tiếp nước ngoài của Mỹ vào lên tới con số 969 tỷ USD vào năm 2020 và đã tăng gần gấp đôi trong thập kỷ qua, Mỹ cũng là nhà xuất khẩu dịch vụ hàng đầu khu vực. Hoạt động thương mại quốc tế trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đã hỗ trợ tạo ra hơn ba triệu việc làm cho người Mỹ và cũng là nguồn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Mỹ lên tới con số gần 900 tỷ USD. Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương còn là khu vực

Nguồn: World Bank (2023a) và World Bank (2023b)

Hình 1: Dân số và tổng GDP theo giá hiện hành của các nước IPEF và phần còn lại của thế giới

có dân số lớn và được dự báo là khu vực đóng góp lớn nhất vào tăng trưởng toàn cầu trong 30 năm tới (The White House, 2022).

Mỹ và các nước thành viên khác trong IPEF tin rằng trong những thập kỷ tới IPEF sẽ thành công nhờ vào quá trình đổi mới trong các lĩnh vực như năng lượng sạch, kỹ thuật số và công nghệ. Cùng với nó là củng cố nền kinh tế nhằm chống lại các mối đe dọa từ các chuỗi cung ứng mong manh tới tham nhũng và các rào cản thuế.

IPEF sẽ tập trung vào bốn trụ cột chính để thiết lập các tiêu chuẩn cao nhằm tăng cường sự tham gia của các nước thành viên (The White House, 2022), cụ thể là:

Thứ nhất là kết nối về kinh tế. Các nước thành viên IPEF sẽ tham gia một cách toàn diện về nhiều vấn đề trong hoạt động thương mại. IPEF theo đuổi các quy tắc tiêu chuẩn cao về phát triển kinh tế số trong đó có vấn đề về luồng dữ liệu xuyên biên giới và bản địa hoá dữ liệu. Cùng nhau làm việc để nắm bắt cơ hội và giải quyết các mối quan tâm trong nền kinh tế kỹ thuật số nhằm đảm bảo các doanh nghiệp vừa và nhỏ có thể hưởng lợi từ lĩnh vực thương mại điện tử đang phát triển nhanh chóng của khu vực, đồng thời giải quyết các vấn đề như quyền riêng tư trực tuyến, phân biệt đối xử và sử dụng trí tuệ nhân tạo một cách phi đạo đức. IPEF sẽ thực hiện các tiêu chuẩn cao về lao động và môi trường và các điều khoản về trách nhiệm giải trình của doanh nghiệp nhằm tiến tới mục tiêu hàng đầu là người lao động thông qua thương mại.

Thứ hai, nền kinh tế có khả năng phục hồi. IPEF sẽ thiết lập một hệ thống cảnh báo sớm, lập bản đồ các chuỗi cung ứng tài nguyên khoáng sản quan trọng, cải thiện khả năng truy xuất nguồn gốc trong

các ngành chính và phối hợp với nhau để thực hiện sự đa dạng hoá nguồn cung.

Thứ ba, nền kinh tế sạch. Thực hiện các cam kết về năng lượng sạch, phi cacbon và cơ sở hạ tầng, từ đó thúc đẩy việc làm được trả lương cao. Thực hiện nỗ lực giải quyết khủng hoảng khí hậu trong đó bao gồm các lĩnh vực như năng lượng tái tạo, loại bỏ carbon, tiêu chuẩn hiệu quả năng lượng và các biện pháp mới để chống lại phát thải khí mê-tan.

Thứ tư, kinh tế công bằng. Sẽ nghiên cứu ban hành và thực thi các chế độ thuế, chống rửa tiền và chống hối lộ hiệu quả, phù hợp với các nghĩa vụ đa phương hiện có nhằm thúc đẩy một nền kinh tế công bằng. Những điều này sẽ bao gồm các điều khoản về trao đổi thông tin thuế, hình sự hóa hối lộ theo các tiêu chuẩn của Liên hợp quốc và thực hiện hiệu quả các khuyến nghị về quyền sở hữu có lợi nhằm tăng cường trấn áp tham nhũng.

3. TRIỂN VỌNG THỰC HIỆN IPEF

Sáng kiến Khuôn khổ kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương được bắt đầu khởi động trong bối cảnh kinh tế, chính trị thế giới có nhiều diễn biến vô cùng phức tạp. Trong một thập kỷ qua, đà tăng trưởng kinh tế của thế giới đã suy giảm một cách đáng kể. Thế giới đang từ quá trình toàn cầu hoá chuyển sang quá trình giảm toàn cầu hoá, từ hợp tác đa phương chuyển sang hợp tác song phương, từ đối thoại chuyển sang đối đầu cả về kinh tế lẫn chính trị, thương mại quốc tế gần như không có sự tăng trưởng, chuỗi cung ứng bị đứt gãy, thế giới hiện đang rơi vào cuộc khủng hoảng kinh tế lớn hơn bao giờ hết.

Liệu IPEF có nguy cơ phá sản nếu Đảng Cộng hoà mà đại diện là Donald Trump quay trở lại nắm

quyền trong cuộc bầu cử tổng thống năm 2024 hay không?

Nếu coi Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương được Tổng thống Mỹ Barack Obama khởi xướng là chiến lược xoay trục của Mỹ phiên bản 1.0. Thì IPEF có thể được coi là chiến lược xoay trục của Mỹ phiên bản 2.0. Trong lần xoay trục thứ nhất TPP đã không thành hiện thực do năm 2017 Tổng thống kế nhiệm Donald Trump đã chủ động rút khỏi TPP. Tuy nhiên TPP vẫn được tiếp tục triển khai với tên Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP - Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership). Trong lần xoay trục

thứ nhất, có thể coi là Mỹ đã thất bại. Trong lần thứ hai này, EPEF được khởi xướng bởi Tổng thống Joe Biden thuộc Đảng Dân chủ của Mỹ. Ý tưởng thực hiện EPEF lần này được ông Biden đưa ra không khác gì người đứng đầu Đảng Dân chủ Barack Obama của ông đưa ra trong nhiệm kỳ tổng thống trước. Điều khác biệt lớn nhất của EPEF so với TPP là TPP chỉ chủ yếu trú trọng tới các vấn đề về thương mại tự do thì EPEF lại trú trọng nhiều tới vấn đề về khoa học và công nghệ. EPEF có 13 nước hưởng ứng, TPP có 12 nước còn CPTPP có 11 nước thành viên. Trong EPEF có một lượng lớn các quốc gia nằm trong TPP, có đến 8 nước.

EPEF (13 nước)	TPP (12 nước)	CPTPP (11 nước)
1. Mỹ	1. Mỹ	
2. Australia	2. Australia	1. Australia
3. Brunei	3. Brunei	2. Brunei
4. Ấn Độ		
5. Indonesia		
6. Nhật Bản	4. Nhật Bản	3. Nhật Bản
7. Hàn Quốc		
8. Malaysia	5. Malaysia	4. Malaysia
9. New Zealand	6. New Zealand	5. New Zealand
10. Philippines		
11. Singapore	7. Singapore	6. Singapore
12. Thái Lan		
13. Việt Nam	8. Việt Nam	7. Việt Nam
	9. Chile	8. Chile
	10. Peru	9. Peru
	11. Canada	10. Canada
	12. Mexico	11. Mexico

Nguồn: *The White House (2022), CPTPP (2020)*

Bảng 1: So sánh EPEF, TPP và CPTPP

Ở Mỹ, quan điểm chính sách của Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hoà thường có nhiều điểm khác nhau thậm chí là trái ngược nhau. Điều đó có nghĩa là cái gì mà Tổng thống Mỹ thuộc Đảng này đưa ra nếu nhiệm kỳ sau mà Đảng kia lên nắm quyền thường khó được tiếp tục triển khai. Trong bối cảnh hiện nay (năm 2023), khi mà cuộc xung đột Nga - Ukraina có nhiều diễn biến phức tạp gây ảnh hưởng lớn tới kinh tế thế giới nói chung và nước Mỹ nói riêng. Điều này đã ảnh hưởng nghiêm trọng tới uy tín của Tổng

thống Joe Biden. Theo một thăm dò của NBC News, mức độ tín nhiệm của Tổng thống Joe Biden giảm thấp hơn bao giờ hết, chỉ có 40% ủng hộ ông (Mark Murray, 2022). Bên cạnh đó, cựu Tổng thống Donald Trump đang triển khai chiến lược tranh cử Tổng thống nhiệm kỳ tới vào năm 2024. Nếu Tổng thống Trump lên nắm quyền thì không biết liệu số phận của EPEF có như TPP hay không thì vẫn còn là một dấu hỏi lớn.

IPEF sẽ tạo được động lực mới, bổ sung cho

các thỏa thuận thương mại có trong khu vực, sẽ tạo ra không gian hợp tác kinh tế rất lớn trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

IPEF có triển vọng trở thành không gian hợp tác kinh tế lớn hơn rất nhiều so với TPP trước đây hay CPTPP sau này do có thêm một số nền kinh tế quan trọng nhưng như Ấn Độ, Hàn Quốc, Indonesia, Thái Lan và Philippines. Về kinh tế thì hiện IPEF chiếm tới 40% GDP

toàn thế giới. Đây còn là khu vực có dân số chiếm 60% tổng dân số thế giới và được dự báo là khu vực đóng góp lớn nhất vào tăng trưởng toàn cầu trong 30 năm tới (The White House, 2022). Trong bối cảnh hiện nay thì sự xuất hiện của IPEF sẽ tạo được động lực mới, bổ sung cho các thỏa thuận thương mại có trong khu vực, sẽ tạo ra không gian hợp tác kinh tế rất lớn trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

STT	Tên nước	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Mỹ	18.695	19.477	20.533	21.381	21.060	23.315
2	Australia	1.207	1.327	1.428	1.392	1.327	1.553
3	Brunei	11	12	14	13	12	14
4	Ấn Độ	2.295	2.651	2.703	2.832	2.668	3.176
5	Indonesia	932	1.016	1.042	1.119	1.059	1.186
6	Nhật Bản	5.004	4.931	5.038	5.123	5.040	4.941
7	Hàn Quốc	1.500	1.624	1.725	1.651	1.644	1.811
8	Malaysia	301	319	359	365	337	373
9	New Zealand	189	207	212	213	212	250
10	Philippines	319	328	347	377	362	394
11	Singapore	319	343	377	375	345	397
12	Thái Lan	413	456	507	544	500	506
13	Việt Nam	257	281	310	334	347	366
	GDP của IPEF	31.442	32.973	34.594	35.721	34.913	38.282
	GDP của Thế giới	76.469	81.409	86.467	87.654	85.116	96.527

Nguồn: World Bank (2023a).

Bảng: GDP theo giá hiện hành của các nước thành viên IPEF
Đơn vị: Tỷ USD

IPEF có triển vọng trở thành một thách thức lớn cho Trung Quốc trong việc hội nhập với thế giới về kinh tế công bằng và các chuẩn mực khoa học công nghệ trong tương lai

Với sự trỗi dậy mạnh mẽ của Trung Quốc đã và đang uy hiếp trực tiếp tới vị trí siêu cường số một của Mỹ. Việc Trung Quốc là quốc gia duy nhất có thể vượt Mỹ trong tương lai không xa khi mà tất cả các yếu tố như thiên thời, địa lợi (trừ nhân hòa) đều ủng hộ cho Trung Quốc. Hiện tại, xung đột Nga - Ukraina đã và đang đẩy thế giới vào thế phân cực và quốc gia được hưởng lợi nhiều nhất hiện nay là Trung Quốc trong khi Mỹ lại đang yếu dần đi nếu không muốn nói là đang suy thoái. Trong lần xoay trục này, IPEF sẽ trọng tâm vào các vấn đề về đổi mới công nghệ, kết nối về kinh tế, kinh tế số nền kinh tế sạch, nền kinh tế công bằng. Đây đều là những vấn

đề lớn có liên quan tới sự trỗi dậy của Trung Quốc và có chăng đây chính là một vành đai liên kết mới nhằm kìm chế sự phát triển của Trung Quốc trong tương lai.

IPEF là sự trở lại mạnh mẽ của Mỹ trong việc tham gia vào thể chế hợp tác đa phương trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương khi mà khu vực này đang vô cùng sôi động.

Trong một thời kỳ dài dưới thời Tổng thống Donal Trump (20/10/2017 - 20/10/2021), Mỹ đã chuyển hướng chiến lược từ hợp tác đa phương sang hợp tác song phương, đặt lợi ích nước Mỹ lên trên hết, rút khỏi TPP, chiến tranh thương mại với Trung Quốc và thậm chí cả với các đồng minh của mình như EU, Nhật Bản và Hàn Quốc. Trong thời gian đó, Mỹ gần như đã tự cô lập mình với thế giới. Trong thời gian đó, thế

giới vẫn tiếp tục đẩy mạnh quá trình hội nhập. Mười nước ASEAN cùng với năm quốc gia khác nằm ngoài ASEAN đã ký hiệp định RCEP, mười một quốc gia trong TPP trước đây cũng đã nhất trí ký CPTPP, Trung Quốc thực hiện sáng kiến một vành đai một con đường... Sự tham gia của Trung Quốc vào quá trình hội nhập cũng vô cùng sôi động. Có thể khẳng định, quá trình hội nhập kinh tế quốc tế là tất yếu và đem lại nhiều lợi ích cho các quốc gia. Nếu Mỹ tiếp tục đứng ngoài trào lưu này thì Mỹ sẽ mất đi cơ hội tiếp cận thị trường và mất dần vị thế của mình. Chính vì thế, chính sách dưới thời Tổng thống Joe Biden sẽ là “Nước Mỹ trở lại - America is back” (The White House, 2021b), điều này khác hoàn toàn với chính sách dưới thời cựu Tổng thống Donald Trump là “Nước Mỹ trên hết - America First” (The White House (2021a). Tổng thống Joe Biden cam kết tập trung vào thúc đẩy hợp tác để cùng giải quyết những vấn đề mang tính toàn cầu nhằm mục đích khôi phục vị thế của Mỹ trên trường quốc tế. IPEF ra đời như một sự khẳng định của Mỹ về việc không chỉ là quay lại quá trình hội nhập để thể hiện vai trò lãnh đạo dẫn dắt thế giới mà còn là để tìm kiếm sự phát triển của đối thủ lớn của mình là Trung Quốc.

4. CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC CHO VIỆT NAM KHI THAM GIA KHUÔN KHỔ KINH TẾ ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG

4.1 Cơ hội

IPEF là một khuôn khổ hợp tác kinh tế lớn trong khu vực có sự tham gia của nhiều nước lớn và đặc biệt là có sự tham gia của các cường quốc về kinh tế như Mỹ, Ấn Độ, Nhật Bản, Hàn Quốc. Hơn nữa, nhiều quốc gia trong IPEF lại là các nước có trình độ khoa học và công nghệ tiên tiến, chính những điều này sẽ đem lại cho Việt Nam nhiều cơ hội phát triển. Cụ thể là:

Thứ nhất, tham gia IPEF sẽ giúp Việt Nam có cơ hội tiếp cận và hội nhập với trình độ khoa học và công nghệ tiên tiến của các nước có trình độ cao đồng thời có cơ hội được đóng góp trực tiếp vào quá trình hình thành các tiêu chuẩn quốc tế về khoa học và công nghệ vốn là những yếu tố quan trọng trong tăng trưởng kinh tế và cạnh tranh bình đẳng.

Vì đây là một liên kết kinh tế mà trong đó đề cao vai trò của khoa học và công nghệ, thúc đẩy quá trình đổi mới sáng tạo, tạo ra các chuẩn mực về mặt khoa học và công nghệ cho sự phát triển trong tương lai nên nó chắc chắn nó sẽ giữ một vai trò quan trọng trong sự phát triển của thế giới và có ảnh hưởng không nhỏ tới Việt Nam. Trong số các nước thành viên IPEF có nhiều quốc gia có trình độ khoa học công nghệ hàng đầu thế giới như Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc,... Đây sẽ là cơ hội tốt cho Việt Nam tiếp cận, học hỏi và tiếp thu khoa học công nghệ nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của Việt Nam trên trường quốc tế. Hơn thế nữa, đây cũng là cơ hội để Việt Nam có thể đóng góp trực tiếp vào quá trình hình thành các tiêu chuẩn quốc tế về khoa học và công nghệ. Mà khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo lại là nền tảng quan trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nâng cao vị thế cạnh tranh quốc gia.

Thứ hai, IPEF là cơ chế hợp tác đa phương mà trong đó Việt Nam sẽ là một trong những nước có cơ hội được hưởng lợi nhiều nhất vì IPEF giúp Việt Nam hội nhập sâu rộng hơn với khu vực theo hướng bổ sung cho nhau, đồng thời giúp Việt Nam có cơ hội tiếp cận sâu hơn với một siêu cường số một thế giới là Mỹ mà trong các cơ chế hợp tác khác như CPTPP, RCEP có nhiều điểm tương đồng với IPEF nhưng lại không có Mỹ tham gia.

Việt Nam đã tham gia một số hiệp định thương mại tự do thế hệ mới như CPTPP, RCEP mà trong đó có đến 7 nước thành viên cũng là thành viên của IPEF. Tuy nhiên, đầu tàu quan trọng nhất là Mỹ lại không có trong các hiệp định thương mại thế hệ mới nói trên mà lại có trong IPEF. Hơn nữa, IPEF không chỉ là hợp tác kinh tế trong khuôn khổ thương mại quốc tế mà còn trọng tâm vào hợp tác cả về khoa học và công nghệ. Do đó, việc Việt Nam tham gia vào IPEF có ý nghĩa quan trọng trong việc hỗ trợ lẫn nhau giúp Việt Nam có thể hội nhập sâu rộng và toàn diện hơn cả. Có thể dự báo rằng, nếu IPEF trở thành hiện thực thì Việt Nam sẽ là một trong những nước được hưởng lợi ích lớn nhất.

Thứ ba, tham gia IPEF sẽ giúp Việt Nam đẩy nhanh quá trình hoàn thiện hệ thống các quy phạm pháp luật trong nước nhằm thúc đẩy nền kinh tế phát triển theo hướng kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn theo đúng định hướng phát triển của

Đảng và Nhà nước trong thời gian gần đây.

Phát triển kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn là một hướng đi không phải là mới đối với thế giới nhưng với Việt Nam thì đây vẫn là một vấn đề mới. Việc xây dựng và hoàn thiện các quy phạm pháp luật có liên quan tới kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn để thúc đẩy kinh tế phát triển ở Việt Nam vẫn còn nhiều hạn chế. Để xây dựng các quy định pháp luật có liên quan tới kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn phù hợp với các quy định của thế giới là rất khó. Trong khi đó mục tiêu của IPEF lại hướng vào xây dựng các quy tắc tiêu chuẩn cao về phát triển kinh tế số trong đó có vấn đề về luồng dữ liệu xuyên biên giới và bản địa hoá dữ liệu. Với những lý do này thì việc Việt Nam tham gia vào IPEF có ý nghĩa rất lớn trong việc hoàn thiện các quy phạm pháp luật liên quan tới kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn theo đúng định hướng

phát triển của Đảng và Nhà nước trong thời gian gần đây. Hơn thế nữa, tham gia IPEF còn tạo cơ hội cho Việt Nam có những đóng góp quan trọng cho thế giới trong việc xây dựng các quy tắc tiêu chuẩn về phát triển kinh tế số.

Thứ tư, tham gia IPEF sẽ cho Việt Nam cơ hội tiếp cận thị trường tiêu thụ hàng hóa rộng lớn như Ấn Độ, Indonesia, Mỹ.

Các nước thành viên của IPEF hợp nhất sẽ trở thành một thị trường với quy mô dân số khổng lồ như Ấn Độ (1,4 tỷ dân), Indonesia (274 triệu dân), Mỹ (332 triệu dân) (World Bank, 2023b). Nếu so về quy mô dân số thì đây là một trong những khối kinh tế có quy mô dân số lớn hàng đầu thế giới. Xét về về sức mạnh kinh tế thì đây là khu vực có tổng GDP chiếm khoảng 40% tổng GDP của toàn thế giới (World Bank, 2023a). Do đó, có thể khẳng định đây sẽ là một thị trường tiêu thụ hàng hóa vô cùng rộng lớn.

STT	Tên nước	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Mỹ	323	325	327	328	332	332
2	Australia	24	25	25	25	26	26
3	Brunei	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
4	Ấn Độ	1.339	1.354	1.369	1.383	1.396	1.408
5	Indonesia	262	264	267	270	272	274
6	Nhật Bản	127	127	127	127	126	126
7	Hàn Quốc	51	51	52	52	52	52
8	Malaysia	32	32	32	33	33	34
9	New Zealand	5	5	5	5	5	5
10	Philippines	105	107	109	110	112	114
11	Singapore	6	6	6	6	6	5
12	Thái Lan	71	71	71	71	71	72
13	Việt Nam	93	94	95	96	97	97
	Dân số của IPEF	2.437	2.461	2.484	2.506	2.528	2.544
	Dân số Thế Giới	7.492	7.578	7.662	7.743	7.821	7.888

Nguồn: World Bank (2023b).

Bảng: Dân số của các nước thành viên IPEF

Đơn vị: Triệu người

4.2 Thách thức

Bên cạnh những cơ hội thì việc tham gia IPEF cũng đặt ra cho Việt Nam không ít thách thức, cụ thể là:

Thứ nhất, thách thức về cân bằng trong mối quan hệ quốc tế. IPEF được cho là một hành lang kinh

tế mà Mỹ muốn tạo ra để kiềm chế Trung Quốc cho nên, nếu Việt Nam không giải quyết tốt bài toán cân bằng trong quan hệ với cả Mỹ và Trung Quốc thì Việt Nam sẽ mất đi một thị trường của cả nguyên liệu đầu vào lẫn thị trường tiêu thụ sản phẩm đầu ra lớn hàng đầu thế giới.

Thứ hai, thách thức về mặt chi phí chuyển đổi số. Tham gia EPEF là tham gia vào một khu vực có cam kết chuyển đổi số theo một tiêu chuẩn cao. Điều này đòi hỏi phải có nguồn kinh phí lớn để thực hiện đồng bộ quá trình chuyển đổi số ở cả cấp độ vĩ mô là các doanh nghiệp và cả ở cấp độ vĩ mô là cơ quan quản lý nhà nước.

Thứ ba, thách thức về thiếu hụt nguồn nhân lực chất lượng cao. EPEF sẽ là một trong những dạng hiệp định thương mại tự do thế hệ mới đòi hỏi phải thực hiện có các tiêu chuẩn rất cao. Lao động phổ thông của Việt Nam thì thừa nhưng lao động chất lượng cao thì vẫn còn thiếu, nhất là thiếu lao động chất lượng cao trong sản xuất các mặt hàng công nghệ cao và thiếu lao động chất lượng cao trong các cơ quan quản lý nhà nước để vận hành hệ thống trong quá trình thực hiện chính phủ số, chính phủ điện tử.

5. KẾT LUẬN

Khuôn khổ kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương - EPEF chỉ mới bắt đầu được hình thành nhưng đây là một trong những hiệp định thương mại thế hệ mới lớn nhất toàn cầu và có tính bao trùm. Chỉ tính riêng GDP của các nước thành viên EPEF đã chiếm gần một nửa GDP toàn cầu. Trong EPEF còn có siêu cường kinh tế như Mỹ và nhiều cường quốc về kinh tế như Nhật Bản, Hàn Quốc; có Ấn Độ với dân số gần 1,4 tỷ dân, Mỹ 332 triệu dân, Indonesia 274 triệu dân,... (World Bank, 2023b). Có thể khẳng định đây là nhóm các nước lớn cả về quy mô kinh tế lẫn quy mô dân số, có trình độ khoa học công nghệ cao và là những quốc gia nằm trong khu vực phát triển kinh tế năng động nhất thế giới. Các trụ cột lớn trong EPEF đều hướng tới những vấn đề lớn mang tính thời đại và tương lai như: kinh tế số, dữ liệu xuyên biên giới, bản địa hoá dữ liệu, thương mại điện tử, năng lượng sạch và đảm bảo phát triển công bằng. Chính vì thế, tham gia EPEF sẽ đem lại cho Việt Nam cơ hội hội nhập về khoa học và công nghệ; hỗ trợ bổ sung cho nhau giữa các hiệp định thương mại mà Việt Nam tham gia; đẩy nhanh quá trình hoàn thiện thể chế; tiếp cận thị trường tiêu thụ hàng hóa rộng lớn... Bên cạnh những cơ hội thì tham gia EPEF còn đặt ra cho Việt Nam không ít thách thức như: thách thức về cân bằng trong mối quan hệ quốc tế (đặc biệt là cân bằng trong quan hệ giữa một bên là Mỹ cùng các nước đồng minh của Mỹ và bên kia là Trung

Quốc, Nga); thách thức về chi phí chuyển đổi số; thách thức về thiếu hụt nguồn nhân lực chất lượng cao,... Chính vì thế Việt Nam cần phải từng bước hoàn thiện và tích cực cải cách thể chế cho phù hợp với quá trình hội nhập; tăng cường đầu tư cũng như khuyến khích đầu tư vào phát triển khoa học và công nghệ; tăng cường đầu tư phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; thực hiện chính sách ngoại giao mềm dẻo, khôn khéo và cân bằng trong các mối quan hệ với các nước lớn.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Diệu Thúy. (2022). Khuôn khổ kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Gắn kết Mỹ với khu vực. Vietnamnet. Truy cập từ <https://vietnamnet.vn/khuon-kho-kinh-te-an-do-duong-thai-binh-duong-gan-ket-my-voi-khu-vuc-2023388.html>
2. Murray, M. (2022). Biden's job approval falls to lowest level of his presidency amid war and inflation fears. NBC News. Truy cập từ <https://www.nbcnews.com/politics/meet-the-press/bidens-job-approval-falls-lowest-level-presidency-war-inflation-fears-rcna21679>
3. CPTPP. (2020). Quá trình hình thành CPTPP. Truy cập từ http://cptpp.moit.gov.vn/?page=overview&category_id=9040e56c-c3f5-4592-9fe7-baa47f75a7c0
4. The White House. (2021a). The biography for President Trump and past presidents is courtesy of the White House Historical Association. Truy cập từ <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/presidents/donald-j-trump/>
5. The White House. (2021b). Remarks by President Biden on America's place in the world. Truy cập từ <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/04/remarks-by-president-biden-on-americas-place-in-the-world/>
6. The White House. (2022). In Asia, President Biden and a dozen Indo-Pacific partners launch the Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity. Statements and releases of The White House. Truy cập từ <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/23/fact-sheet-in-asia-president-biden-and-a-dozen-indo-pacific-partners-launch-the-indo-pacific-economic-framework-for-prosperity/>
7. Web Dân Số. Truy cập từ <https://danso.org> ■